

Augustinus Aurelius (354-430)

* tři křesťanské ctnosti: víra, naděje, láska

* vůle a milost – spor s Pelagiem o to, zda obrat ke spáse může započít člověk sám, nebo zda musí obdržet milost od Boha – Augustin odmítá Pelagiovu nauku, že člověk je schopen obrátit se k Bohu sám – lidská přirozenost (natura) je po prvotním hříchu porušena – člověk má své bytí od Boha, nemůže si sám sobě dávat bytí

* zlo jako nedostatek dobra

* dialog O učíteli – navázání na Platónův dialog Menón: jak je vůbec možné učení a učení se?

* Augustinova iluminační noetika – bůh jako učitel, který osvěcuje náš rozum, takže je schopen odhalovat významy znaků

* bůh nestvořil svět v čase (tj. nelze se ptát „kdy?“), ale s časem

* problém času: „Co je tedy čas? Vím to, když se mne naň nikdo netáže; mám-li to však někomu vysvětliti, nevím. Přece však mohu tvrdit zcela určitě: "Nebyl by minulý čas, kdyby nic nemíjelo, nebyl by budoucí, kdyby nic nepřicházelo, nebyl by přítomný, kdyby nic netrvalo." Ale jak jsou ony dva časy, minulý a budoucí, když minulý již není a budoucí ještě není? Kdyby však přítomný čas byl stále přítomným a neměnil se v minulý, již by to nebyl čas, nýbrž věčnost. Musí-li se tedy přítomný čas, aby byl časem, proměnit v minulý, jak smíme o něm říci, že je, když důvod jeho bytí je v tom, že nebude? Nemůžeme tedy vskutku říci "Čas je," leč když spěje ke svému zániku?“ (*Vyznání*)

* O obci boží – problém dějinnosti – od stvoření světa až po pád Říma – křesťanská eschatologie (řec. eschaton = to poslední) – očekávání druhého příchodu Ježíše Krista a Posledního soudu